

BUDAFOK

és VIDÉKE

ALBERTFALVA, BUDAÓRS, BUDATÉNY, NAGYTÉNY, TÖRÖKBÁLINT POLITIKAI HIRADÓJA.

Megjelenik minden szombaton.

Előfizetési ár egész évre 8 pengő. Egyes szám ára 16 fillér.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

POÓS REZSŐ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budafok, Plébánia-utca 2.

Szinpadi jelenetek

képét kezdik már öltetni azok az események, amelyek a HEV-nek a főváros által való megvétele körül folynak. Időről-időre felveri a berkeket a hír, hogy no most itt a HEV érdekelttség utolsó ajánlata, a fővárosnak dönteni kell. Megindulnak az akciók pro és contra. A sajtóban a megvételtől közreadott híreket megtámadják a megvétel ellenzői, az ajánlatok elutasításáról szólókat pedig a vétel barátai. Bizottságoznak, értékelnek, kommunikálnak. Végül befejeződik a mozgólódás, hogy új opciónak és új nekiindulásnak adjon helyet.

Mindenről szó esik a sajtóbeli és hivatalos tárgyalások közben, csak azokról nem, akiknek az átvételtől, vagy át nem vételtől oly nagy érdekei függenek: mirőlünk, a HEV utasairól.

Pedig a HEV nem egyszerű magánvállalat, nem is volt soha az. A HEV közmű. Ezt ne felejtse el a részvénytöbbséget árusító tökélerkedtség.

Az sem áll, hogy a vasut tulajdona a fővárosra nézve közömbös dolog. A környéknek HEV-en utazó 150 ezer léleknyi lakossága napról-napra a fővárosba megy, szükségleteit főleg ott szerzi be, de az otthon beszerzett cikkeket is a fővárosból hozzák ki a környék kereskedői, iparosai. A főváros élelmezése, közegészsége, munkással való ellátása mind olyan szempontok, amelyek nagyon fontosak a fővárosra nézve.

Nekünk, akiknek a bőrere megy a HEV körüli huzavona, az a véleményünk, hogy a HEV mai tulajdonosai több profitot sohasem fognak belőlünk kisajtolni, mint ma, sőt az üres járatok igazolják, hogy még annyit se; a fővárosnak pedig ugyis előbb-utóbb meg kell szereznie a HEV-et, mert az egységes közlekedés ezt követeli.

Legyen hát vége a színháznak, a fizető nézők már unják a darabot...

HÉTRŐL-HÉTRE

Péter Pái ünnepe volt a héten. Vasárnap is, főleg azonban ilyen ünnepeken mint Péter Pái is, meg a Mária ünnepe is és a város fogadalmi ünnepe is, az ünnep megszentelésével baj van nemcsak Köpecen, hanem Budafokon is. Még vasárnap is nyitott üzletek az utcáson, terhes kocsik a kövezeten, céllovászat, sport; és más ünnepeken? Péter Páikor például két kis festőinas szégyenkezett az ünnepi ruhában templomba menő népek között festékes munkaruhában és egy kocsist is láttam állani terhes kocsija mellett a Templomtéren az ünneplő népek között... Ha már uri passziója valakinek, hogy ünnepet ront, minék rontatja másokét. És hol késik a szabályrendelet, melyet a vasárnapi munkaszünet rendezésére a kereskedők és iparosok régen kértek és úgy várnak.

Peng a kasza a magyar városok, községek határaiban mindennél, megkezdődött országszerte az aratás. Valaha a magyar föld boldogságos ünnepe volt az „élet” learatása és betakarítása. Nyugalmat, biztonságot jelentett azoknak is,

akiknek kereseti szempontból s azoknak is, akiknek táplálkozási szempontból jelentett kenyeret. Ma bizonytalanság ez a „kenyér” mindkét szempontból. Ki felelős, kik felelősek azért, hogy a régi aratások öröme, nyugalma összetört? Vagy, ami még fontosabb kérdés, hol vannak s miért késnek azok a bölcs drótosok, akik a világ összetört boldogságát újra össze tudnák eskábálni? Fájó kérdések, de hamarosan meg kell rájuk jönni a feleletnek, mert haragos felhők gomolyognak az ég alján...

* * *

Kéregzők tömegei szállják meg napról-napra városunkat. Idegenből Budapestre és Budapestről idegenbe, vidékre vándorló munkakeresők, akik munkát nem kapván kéregetésből próbálnak megélni és végigkoldulják, sőt néha végiglopják a várost. Borzalmas ez a vándorlás, külső jele belső nyugtalanságnak. Elhurvit. Munkátlanúságra szoktat. Leigányosít. És aki egyelőre még szobában vagy boltban üldögélve néz ki az egyre szélesedő folyamra, vajjon mit gondol?

Városház-terünk jövője

Széles átjárót a Dunapart felé, vagy talaj alá süllyeszteni a vasuti vonalat!

Büszkesége minden budafokinak két szép terünk: a már majdnem teljesen kialakított Szent István-tér és a még kialakulási stádiumban lévő Városház-tér.

A Szent István-tér teljességéhez legfeljebb az hiányzik, hogy a Duna felé eső oldalon a fatelep és a BIK pálya helye valamiféle csinosabb képet kapjon. Annak idején, amikor a gazdasági helyzet még megengedte egy budafoki gimnázium felállításáról való álmodozást, úgy képzeltük, hogy ez a hely az előtér kellő feltöltése után pompásan megfelelné a felépítendő budafoki főgimnázium telkét. De az sem elvetendő gondolat, hogy a fatelep és a mostani sportpálya területére hatalmas sporttelep kerüljön, a csuf deszkakerítés helyén művészien kiképzelt lépcsős lejáratokkal és megkapó kilátással a Duna felé. Sajnos, egyelőre úgy a gimnázium felállítása, mint sporttelep létesítése a jövő zenéje csak. A vilamos transzformátorház eltűnését már szinte valóságnak vehetjük, mert nemsokára lejár a város és a villamossági vállalat között létrejött

türelmi megegyezés határideje. Hogy a transzformátor földbe süllyesztéssel tűnik-e el, vagy azzal, hogy a Törley-raktár elé állítják, már részletkérdés.

Amíg azonban a Szent István-tér összehatása az országút felől nézve a plébánia és a Törley park háttéréből kiemelkedő ősi templomunkkal, a hősi szoborral, a kissé szegényesen ható oldalsó épületeket izlésesen megszépítő franciás stíli parkkal s nagyszerű burkolásával, teljesnek mondható, addig a Városház-tér az országút felől nézve a kialakulás kezdeti állapotát mutatja. A téren nincsen meg a Postapalota ellenépülete, hiányzik a Városházzal szemben levő Bilics-sor helyére tervezett kulturpalota, különösen pedig hiányzik a térről a kilátás a Duna felé, amelyet Budafok fejlődésének egyik átka, a vasuti töltés, teljesen elzár a várostól.

A vasuti töltés valaha egy kis 4-5000 főnyi lakosságu község területén létesült. A vasúthoz jutás lázában ki gondolt volna arra, hogy a 3-4 méter magas töltés a közsé-

get fekvése egyik legszebb adottságától, a Dunához való közvetlen kapcsolattól fosztja meg. Akkoriban még a Városházteren az Alleé volt, hatalmas fákból álló erdővel, amely eltakarta a Dunától való elzártság tényét. Azóta az erdő eltűnt, helyére tér, középületek kerültek és lassankint egyre jobban fájó sebbé vált a csuf, kilátást, közlekedést elzáró vasuti töltés. Ma már nem képzelünk fontosabb és szebb feladatot a város vezető férfiai, szervezetei és népe számára, mint azt, hogy minden erővel dolgozzanak a teret a Dunától elzáró kínai fal, a vasuti töltés, valamilyen formában történő eltüntetésén, vagy legalább közlekedhetővé tételén.

Ha az ember a lehetőségeket mérlegeli, két megoldás kínálkozik.

A vasuti töltés semlegesítését hozná magával az, ha a töltés a Városház-tér szélességében vashiddal helyettesítették. Mintegy 200 méter volna az a töltésrész, amelyet így viadukt szerűvé kellene átalakítani. Felül robnának a vonatok, alul zavartalanul bonyolódhatna le a város közlekedése a Dunapart felé. A viadukt 3-4 széles íve alatt autók suhannának, kocsik hajtának, gyalogosok igyekeznének a városi park, a strandfürdő, a zenepavillon, a parti vendéglők, a csónakházak, a motoros átkelő és a hajóállomás felé, amelyek egy fejlődő, élénk idegenforgalommal bíró város jellegét adnák Budafoknak.

A viadukt átjáró bizony egy csomó pénzbe kerülne. De talán a MÁV és a DSZA vasut egyesítésével bekövetkező kelenföldi pályaudvar áthelyezés meg hozza majd az alkalmat arra, hogy igényeinkkel az egyesült vasutak elé lépünk.

Teljesebb, de nehezebben keresztülvihető megoldás volna a vasuttöltés teljes eliminálása. Még pedig úgy, hogy a vonal — mondjuk — a DSZA állomástól kezdődő eséssel a talajszint alá mélyedne és korlátokkal ellátott beton ágyban futna végig a budafoki Dunaparton. A beton ágyat szükség szerint átjárók hidalnák át, a Városház-tér mentében pedig széles hid, amely teljes közlekedést, teljes kilátást, akadálytalan fejlődést biztosítana számunkra Dunánk felé.

— A vármegyei közmunkaadó Budafokra kivetett összegét legutóbb közölte a vármegyei hivatalos lap. Eszerint a folyó évre összesen 27,500 pengőt vetett ki ránk közmunkában a vármegye, ebből 22000 pengő az övé, 5500 pengő a miénk, a nem adóalapon, hanem fej szerint kivetett közmunka összege 3500 P., ebből 2800 pengő a vármegyéé, 700 pengő a miénk.

Ez volna a kettő közül a jobb, kívánatosabb, persze a drágább megoldás. De hát egyszer ugyanis el kell takarodnia a vasúti töltésnek mostani helyéről, hiszen nem lehet, hogy a vasúti vonalvezetés ilyen ókori rendszere örökre megfojtsa egy nagy fejlődésre hivatott, egyre gyarapodó város népességű város jövőjét.

Képzelnék el ilyen megoldás esetén a Városház-tér Duna-felé való pompás kiegészülését, az ott nyüzsgő forgalmat, a nyaralók tömegét, a mozgást, az életet. Ez a megoldás lehetővé tenné valahára Budafok Duna menti fekvésében rejlő helyzeti energiájának teljes érvényesülését.

A két megoldás közül az első az, amelyet a siker józan valószínűségével már ma zászlójára tűzhet Budafok. Az, hogy a város szívós nekirőlésének a Téglá-utcánál sike-

rült elérni egy vasúti aluljáró létesítését, biztos záloga annak, hogy a Városház-téri viadukt gondolata sem az álmok világából való. Még ha valami áldozatot kell is hoznunk — a Téglá-utcai aluljárónál 5000 pengő hozzájárulást ad a város —, bőven megéri az áldozatot a Dunapartnak a közvetlen városi forgalomba való bekapcsolása.

Ismételjük, azt hisszük, hogy a két vasut egyesítésével előálló technikai átalakítások szükségére mihamar meghozza azt az időt amikor legalább az olcsóbb első megoldás útján meg lehet majd szabadítani városunkat a vasúti töltés unesztétikus és bennünket nagy területektől, fejlődési lehetőségektől megfosztó rabbillencsétől.

Akkor igazán elmondhatjuk, hogy Budafok nem volt, hanem lesz... —o—

Mit várhatunk

a lausannei konferenciától? Ezt a kérdést hánytorgatja ma velünk együtt az egész civilizált világ.

Esztendőök óta az egyik konferencia a másik nyomába hag, az eredmény pedig a meddő, böcs tanácsok osztogatásán nem megy túl és a jószándék hangoztatásában merül ki.

Meddig tart még ez az áldatlan állapot? Várhatunk-e a lausannei konferencia nyomán valami döntő jelentőségű, üdvös változást?

Sajnos éppen a nemzetközi összefüggések olyan természetiek, hogy jelentékeny mértékben lefokozzák a reménységet a lausannei konferencia sikere iránt.

A szövetséges államok, melyek együttes erővel nyerték meg a háborút, eddig a Németországtól kapott reparációs annuitásokból törlesztették az Amerikával szemben fennálló háborús adósságaikat és csak annyi

engedményben hajlandók részesíteni Németországot, amennyi engedményt maguk is kapnak Amerika részéről. Azzal azonban már mindnyájan tisztában vannak, hogy a német birodalom nem fog többé reparációt fizetni.

A további összefüggést a gazdasági válság és nemzetközi komplikációk között a leszerelés kérdése mutatja. Amerika is hajlandó áldozatot hozni Europa gazdasági felsegítésére, de csak akkor, ha a hatalmak csökkentik a fegyverkezést.

A lausannei konferencia sikere tehát nagy mértékben attól függ, hogy a genfi leszerelési konferencián, amely szintén folyamatban van, a hatalmak milyen eredményre jutnak.

Ami pedig a dunai államok gazdasági felsegítését illeti, a négy dunai államnak, Magyarországnak, Ausztriának, Csehszlovákiának és Romániának gazdasági összefogása — a

nagy nyugati piacok, Németország és Olaszország kihagyásával — nem oldja meg a kérdést, mert ez a négy állam nem tudja felvenni egymás termelésfeleslegét. A nyugati fogyasztó piacok biztosítása nélkül és a preferenciális vámrendszer kiépítése nélkül a dunai mezőgazdasági államok gazdasági és pénzügyi válságát orvosolni nem lehet.

A lausannei konferencián azonban jóindulatu megértés nyilvánult a dunai államok nehéz helyzete iránt s ennek bizonyosága az a 300 millió schillingnyi köicsön, amelyet a hatalmak Ausztriának nyújtanak.

Ime ez volna a lausannei konferenciának eddig áttekinthető eredménye. Sovány eredmény, az bizonyos. A gyökeres orvosság a békeszerződések revíziója marad, de vizsgálatunkra meg kell állapítanunk, hogy ebben az irányban is erősen érlelődik a belátás, a jószándék, a világ egészséges közszelleme.

HIREK

— **Hol vannak a népjóléti egyes osztályai?** Julius hó elsejé-
től kezdődőleg a megszünt munká-
ügyi és népjóléti minisztériumnak az egyes osztályai a következő helye-
ken találunk elhelyezést: Országház-
utca 30. V. emelet: alapítványi, köz-
jótékonyági és lakásügyi osztály.
Uri-utca 49 (eddig közgazdasági
bírószék): hadikölcsönsegélyezési cso-
port, az ide tartozó számvétség és
a közjótékonyági, alapítványi és la-
kásügyi számvétség. A régi helyen
marad (a volt népjóléti miniszteri-
umi palotában) egészségügyi, beteg-
ellátási, gyermekvédelmi és társada-
lybiztosítási osztály. A lakásügyi
végrehajtások lebonyolításával meg-
bizott miniszteri bizottság ugyancsak
a régi elhelyezésében marad.

— **Haláleset.** Pénteken kísér-
ték utolsó útjára a rákoskereszturi
temetőben *Adamszky Contin Rezsőt*,
akinek szorgalmas egyénisége any-
nyira hozzátartozott városunk képé-
hez. 64 évet élt. 16 éves korában
került a Frohner céghez és a céggel
együtt nőtt, virágzott és halt meg
Adamszky Contin Rezső. A pince
már régen üres volt, de ő még min-
dig az irodába járt, mint az elmúlt
szép idők emléke. Kegyelettel emlé-
kezünk.

— **Julius 1-étől a HÉV** minden
viszonylatban leszállította a II. osz-
tályú jegyek, térítjegyek, havi bér-
bérletek és fűzetjegyek árát. A le-
szállítási körübelül 25—30%-os.

— **A KIE cserkészek tábo-
rozása.** Ezúton is közöljük a cser-
kész szülőkkel és a cserkész hozzá-
tartozókkal, hogy a KIE 903 számú
cserkészcsapata július hó 4-én hétfőn
2 hetes táborozásra indul Balaton
Udvariba. A szegénysorsu cserké-
szek táborozásának előmozdítására
adományokat vasárnap délután 4-ig
sziveskedjenek a cserkészparancs-
noksághoz eljuttatni: 903 cserkész-
csapat, KIE székház.

— **A MOVE művészcsoport
nagyfőtényi szervezete** 1932. jul.
2-án (szombaton) este 7/9 órai kez-
dettel az Export-szálloda összes ter-
mében műsorról egybekötött táncse-
télyt rendez. A zenét Vajda József és
cigányzenekara szolgáltatja. Belépődíj
személyenként 1/20 P, családijegy 3 P.
Ingyen autóközlekedés a Templom-
térről. Díjtalan ruhatár. Meghívók a
szervezet helyiségében igényelhetők,
Templom-utca 3 sz. alatt.

— **Weinhammer Antónia he-
gedűművész,** zenetanár és Hencz
Anna zongoraművész nővendékei-
nek hangversenye július 4-én, hétfőn
este 8 órakor az Attila filmszínházban.
Belépődíj nincs. A műsor megváltása
kötelező. Ára 20 fillér.

Stansits János

Szinte állandó rovatot kell nyit-
nunk, hogy a sok örvendetes kitün-
tetésről és eredményről értesítsük
olvasóinkat, melyek budafoki fiukat
érnek kiválóságukért. Az alábbiak-
ban a Budapesti Hírlap június 5.
számában megjelent meleg cikket
közöljük, amely Stansits Jánossal
foglalkozik. Stansits János budafoki
fiu, itt született, itt járt elemibe s a
cisterciátknál tett jeles érettségét
Lutz Gyurkával és Fritz Miskával
együtt, akiről egészen bizonyosan
szintén fogunk rövidesen értékes új-
ságokat hallani. A cikk a következő:

— A budapesti József-műgyetem
egyik legkiválóbb gépészmérnök hall-
gatójának, ifju Stansits Jánosnak éle-
tében olyan fordulat állott be, amely
ragyogó romantikus regény első fe-
jezete lehet a mai sivar, elszürkült
világban, amikor már ugyszólván
semmi jót nem hall az ember. A fiat-
tal Stansits János néhány hónappal
ezelőtt egy délután a műgyetemről,
tudományos elektromos mérési gya-
korlat után hazament budafoki laká-
sára, ahol édesanyja ezzel fogadta:

— Képzeld csak, fiam, mit hallot-
tam ma délután a rádióban. A cle-
velandi műgyetem nemzetközi pá-
lyázatot hirdet az egyik alapítványi
helyre, amelyre minden nemzet mű-
gyetemének kiváló gépészmérnök-
hallgatói pályázhatnak. Te ugyanis
tudsz angolul, megpróbálhatnád, hátha
kimehetnél egy esztendőre Amerikába.

— Stansits János utánanézett a
műgyetem hirdetőtábláján a pályá-
zatnak, majd jelentkezett professzorai-
nál, elsősorban Pogány Béla dr.-nál,
a budapesti műgyetem világhírű,
tudós fizikusánál. Pogány professzor
helyeselte szándékát és Stansits János
megírta pályázatát.

— A kérvény elment, de minden
bizonytal még jónéhány száz kérvény
ment a világ minden részéről Cle-
velandba, mert a nemzetközi pályázat
feltételeit meghirdették a földkere-
ség valamennyi civilizált országának
minden műgyetemén. Ebből a vi-
lágraszóló versengésből került ki
győztesen a magyar Stansits János,
aki 22 esztendő és két kitünően
letett szigorlat után most áll a dip-
lóma-szigorlat előtt. Ha minden rend-
ben megy, augusztus vége felé elin-
dul Clevelandba, hogy szeptember
22-én amerikai ösztöndíjjal meg-
kezdje tanulmányait a Case School
of Applied Science nevezetű mű-
gyetem elektrotechnikai fakultásán.
Az alapítványt annaidején Francis
E. Drury ur létesítette azon célból,
hogy a világ minden részén található
kiváló, végzett gépészmérnökök egy
esztendei studium során az ottani
pazar kísérleti lehetőségek közt spe-
cializálhassák magukat valamilyen
szakmájában.

— Ifju Stansits János, ez a jóképű,
kisportolt, fiatal tudós, tele van még
a váratlan szerencse és nagy kitün-
tetés felett érzett örömmel, vidám-
sággal.

— Mit remél az amerikai tanul-

mányutató? — vetjük közbe a kér-
dést.

— A clevelandiek katalógusából
ugy veszem ki, hogy bő terem nyí-
lik majd az összes modern fizikai
kísérletekre, mikre anyagi okokból
nem igen nyújthat alkalmat a bu-
dapesti műgyetem. A katód suga-
rakkal szeretnék behatóan foglalkozni,
mert az az érzésem, hogy a jövő
évek nagy slágerét, a rádió megje-
lenéséhez hasonló bombaszerűen
ható meglepetést, a távolbátást itt
kell valahol megfogni.

— Terveiről kérdezzük:

— Hogy mit fogok csinálni —
mondja — az majd akkor dől el,
ha hazajöttem. Egyelőre ismereteimet
akarom bővíteni és természetesen
elsősorban szándékom, hogy minél
több amerikai ismerőst szerezzek,
akiket a lehetőség szerint igyekszem
felvilágosítani a magyar tragédiá-
ról. Ezt kötelességemnek érzem, nem
csupán azért, mert magyar vagyok,
hanem azért is, mert ennek az ál-
lamnak, ennek a nemzetnek személy-
szerint végtelen nagy hálával tarto-
zom. Ha számításba vesszük a tan-
díjmentességeket és az ösztöndíjakat,
akkor kétségtelen, hogy az államnak
köszönhetem azt, hogy egyáltalán
elvégezhettem tanulmányaimat. Ez
olyan obligó, amire mindig gondol-
nom kell, amire azonban szívesen is
gondolok, akárcsak két nagyszerű
cisterciata tanáromra, Magdics Gás-
párra és Hadarits Vendelre, akik
mély tudásukkal és végtelen szerete-
tükkel feltárták előttem a matemati-

kának és fizikának laikusok által el
sem képzelhető szépségét.

— Szóval most huszonkét eszten-
dős, eddig kitünő eredménnyel ta-
nult, tanított, pénzt keresett, kísérle-
tezett. Mondja meg hát hogyan élt?

— Télen korcsolyáztam, nyáron
sokat usztam, eveztem, ha volt pén-
zem, tenniszteztem is. Főleg pedig
csaptam a szelet és minden igyeke-
zetem odairányult, hogy a lányokat
meggyőzzem annak a tévhitnek el-
lenkezőjéről, hogy a jogászok üres-
fejű léhűtők, de aranyos, remek fiuk,
a technikusok viszont rendkívül ér-
tékes elemek, csak elviselhetetlenül
félszegek. A kislányok előtt soha
nem igyekeztem kérkedni azzal,
hogy könnyűszerrel megfejtem a
differenciál-egyenleteket, bár — fe-
jezi be mosolyogva — ez a lemond-
dás kemény próbára tett.

Eddig a cikk s mi hozzácsa-
toljuk külön megbecsülésünket. Stan-
sits János szimpatikus megjelenése
mellett affektáltság nélkül szerény,
aki a kongregációban egyformán jól
érzi magát úgy kérgekezül iparos-
inas, mint egyetemi hallgató testvé-
rei között s az áldozatató rács lép-
csőjén ép olyan szeliden és elmerül-
ten hajlja le fejét, mint ahogyan
munkatáblája fölé hajolva is szeré-
nyen és hangtalanul bizonyára
ugyanazon igazság más oldalának
szemléletében s a titokzatosságok bi-
rodalmába merül el... Isten vezér-
relje Stansits Jánost!

Egyházközségi ügyek

Istentiszteletek.

Vasárnap, július 3-án a hónap első vasárnapja. Reggel 7 órakor német szentmise és szentbeszéd 9 és 12 órakor csendes szentmisek 10 órakor nagymise szentségki-tétellel.

Este 7 órakor Jézus Szíve ájtatosság. Hétfő, július 4-én Requiem + Hurray Istvánért.

Kedd, július 5-én csendes szentmise + Német Ibonáért.

Temetések.

Hétfőn, június 27-én délután el-kisértük utolsó útjára özv. Trauznitz Márkusné, aki 76 éves korában a szentségek felvétele után hunyt el.

Kedden, június 28-án Hurray Ist-vánt kísérte zokogó, apa nélkül maradt nagy családja a sírba. 54 évet élt, szentségekhez járult. Hosszu betegségtől váltotta meg a halál.

Csütörtökön, június 30-án 1/4 órákor Svigruha Sándorné temetése, 38 évet élt. Mosott s a mosóteknő mellett holtan esett össze.

Pénteken, július 1-én Niederkirchner Lipót temetése. Hirtelen halt meg idült alkoholmérgezésben.

Szombaton, július 2-án Haasz Ferencné temetése. Szent anyai hivatása szerint életet hozott a világra s az életért saját életét adta aldozatul. Tisztelettel állunk sírja mellett és mély megilletődéssel osztozunk a család gyászában.

Az örök világhosszág fényeskedjék nekik.

Esküvők.

Június 26-án vezette oltárhoz Nagy Gyula Sumy Terézt.

Hétfőn, június 27-én a kelenvölgyi templomban Korács Lajos és Dufala Margit esküdtek egymásnak sűrű tartó hűséget.

Szerdán, június 29-én, Péter Pál ünnepén Kuhn Károly Hadersprung Mariát és Szick Károly Hanzmann Annát vezette oltárhoz.

Vasárnap, július 3-án Mihályfi Mihály és Horváth Mária esküvője, ugyanezen napon Fındész Ferenc és Hóitzl Róza köt házasságot.

Isten vezérelje őket életük útján.

Értesítések.

Miután az estéli ájtatosságok megszűntek, máától kezdve újra életbe lép a régi rend, miszerint júliusban és augusztusban minden szombaton este 1/2 7 órától kezdve szentgyónási alkalom és 7 órakor litánia. Ajánljuk ezt a gyónási alkalmat felhasználásra, mert a nyári vakációzás miatt vasárnap délelőtti nincs elég gyónatós.

A Jézus Szíve leányegyesület és asszonytagjai vasárnap délután 5 órakor tartják a nyári szünet előtt utolsó összejövetelüket.

Az oltáregyesület vasárnap délután 5 órakor a Péter Pál kápolnában gyűlést tart.

A székesfehérvári Ottokár templom sorsjegyei nagyobbára elfogytak Köszönettel kell megemlékeznünk Dr. Proity Mártonról, aki a nagy püspök iránt való kegyelettel vezérelve terjesztette a sorsjegyeket és 200 darabot eladott. Huzás július 6-án. Sorsjegy mégvehető a piebánián. Ára 1 pengő.

— Az országos vendéglős-kongresszus színhelye az idén Kőszeg lesz; ideje július 6; tárgya panaszáradat. A kongresszuson Budafokról is résztvesz néhány vendéglős.

A szemétkihordás problémája

Igy a nyári meleg beálltával minden esztendőben, újra meg újra rá kell gondolnunk a budafoki házi szemétkihordásának problémájára. Rá kell gondolni erre a kérdésre mindenkinek, mert rákényszerít bennünket az a bűz, fereg és légytömeg, amely udvarainkat nyaranta megszállva tartja.

A szemétkihordásról ugyanis Budafokon nincsen intézményes gondoskodás. A házi szemétkihordás helyén napról-napra az udvar egyik sarkában lévő szemétdöbrébe, vagy szemétdombra hordják, amelyből aztán időnként kifurazozzák a Dunaparra. Az pedig, hogy a budafoki udvarok általában igen aprók és az, hogy szemétkihordásuk költségei miatt igen ritkán történik meg, a jóformán mindenütt érezhető letagadhatatlan bűz mellett elég bizonyítéka annak, hogy a szemétkihordás ügyének mai állapota nem olyan, amely a közegészségügy és közisztaság követelményének megfelelne.

Ennek a kérdésnek rendezését valamiképpen a városnak kell kezébe venni.

A nagyvárosok szemétkihordási statisztikája szerint 1000 lélekre napi 1 1/2 köbméter konyhai hulladék és söprési szemét esik. A mi 20 ezernyi lakosságunk után ez napi 30 köbméter szemétkihordást tesz ki. Hozzávetőlegesen számítással tehát a szemétkihordás egy évi mennyisége nálunk 10 ezer köbméter. Még ha évente kétszeri kihordást veszünk számításba minden háznál, akkor is 3-4 ezer köbméter szemétkihordás hulladék poshad, rothad, bűzlik udvarainkban állandóan, veszélyeztetve az egészséget, rontva a levegőt és termelve az elődszék miriadjait.

Ezen a helyzeten segíteni kell mihamarabb. Még pedig a szemétkihordást, naponkénti, vagy legalább is hetenként kétszeri kihordásával. Mivel pedig az egyesületi ilyen sűrű szemétkihordásra kényszeríteni nem lehet, a városnak kell valamilyen formában a kihordásról gondoskodni.

Nagy tévedés azt hinni, hogy a szemétkihordás és házi hulladék teljesen értéktelen anyag, amely csak kihordási költséget jelent. Igen, költséget jelent az egyeseknek, de ha a szemétkihordásról gondoskodás történik, az összegyűjtött szemétkihordás már jelentős értéket képvisel. Némely városok a szemétkihordást bérbe adják és ha a lakosság fizet is a szemétkihordás bérletjének valami csekélyebb havi vagy évi összeget, a város viszont bért kap, amelyet a közterhek csökkentésére fordíthat. Igen sok város viszont saját üzemében bonyolítja le a szemétkihordást és maga gondoskodik a szemétkihordás értékek felhasználásáról.

„Nem a maga helyén minden anyag lehet szemétkihordás, még a legnagyobb érték is. Kellő felhasználás mellett pedig minden szemétkihordás aranyat lehet bányászni.“ Ez az elve a szemétkihordás intézményes megoldásának. Az a bizonyíték ezen elv mellett, hogy a városi szemétkihordás rendszeresen megszoktak gazdagodni, ahol pedig a város saját üzemében oldja meg a szemétkihordást, ott igen nagy értéket tud a pusztulástól megmenteni.

A szemétkihordás, akár bérlővel végezteti, akár saját üzemből végzi a város, lezárható kocikban naponként, vagy pár napos időközökben történik.

A kocik az összegyűjtött szemétkihordást a szemétkihordásra viszik, ahol azt a szemétkihordás különböző rendszere szerint feldolgozzák.

Vannak városok, ahol a szemétkihordást kiostálják. Kiszedik belőle először is a csontokat. Budapest szemétkihordásában a hulladékaiban a békeévekben évente 200 vagon csont volt. Ezt spódiumgyártásra lehet felhasználni. A csont után a rongyfélét különítik el, ez is értékesíthető. Aztán kiszedik a fémanyagokat. Sok városban ezt nagy mágnes igénybevételével eszközlik. Érték a kiostálható szénszalak is. A megmaradt anyagot azután el lehet égetni. Vannak városok, ahol a rostán áthullott apró szemétkihordást szénpor hozzáadásával brikketté préselik s fűtenek vele. Cement és mész belekeverésével téglát lehet készíteni a szemétkihordásból. Betonöntésre is alkalmas a megszáradt aprószemű hulladék. Van város, amely pompás utakat csinál a földi szurokkal kevert szemétkihordásból, van hely, ahol kellő keveréssel műkövet készítenek belőle.

Mi ne álmódjunk egyelőre ilyesmire, de annak már nem szabad álomnak lennie, hogy a szemétkihordás intézményesítésével végre megszabaduljanak házaink, udvaraink az ott poshadó féléves szemétkihordástól és szemétkihordástól.

— A magyar postaaltisztek országos egyesületének budafoki csoportja zászólószentelésének 10 éves jubileuma alkalmával özevgyei és arvai javára 1932. évi július 3-án este 8 órai kezdettel táncmulatságot rendez, a Sörházkert helyiségében. Ünnepi beszédet mond Hencz Lajos dr. postaigazgató. Zenét a budapesti magyar királyi államrendőrség zenekara szolgáltatja. Belépődíj: személyjegy 1 P, családijegy 250 P. Jegyek a kézbesítőknél és a helyszínen kaphatók. Felülfizetéseket a „Budafok és Vidékében“ nyugtáznak.

— A Budafoki Polgári Lövész Egyesület június 26-án tartotta meg céllovóversenyét. A verseny nagy számu érdeklődő előtt folyt le. Záborszky Nándor polgármesterrel az Egyesület elnökével az élőkön, a Kaszinó, Polgári Kör, Ipartestület tagjai mindvégig figyelemmel kísérték a versenyzők vetélkedését. Az eredmény jóval alulmaradt a tréning eredményeken, mert az erős szél s a tűző nap nagyban befolyásolta a versenyzőket. Budafok város céllovóbajnoka Kovács Jenő, Kelenvölgy lett, II. Szarka Lajos rendőrfelügyelő, III. Borostyán László. A főversenyben első Garaczi Mihály, II. Vörös Gábor, III. Petneházy György lettek. A kezdők versenyében I. Drexler Károly, II. Iker Imre, III. Ujfaludszky József. Az öreg fiúk versenyében I. Lasz gallner Oszkár, II. Falkner Ferenc, III. Finck Frigyes Sándor. A nyertesek érmet és szép emléktárgyakat kaptak.

— Az egyesületek gyűlései. A belügyminiszeri alapszabályokkal bíró egyesületeknek az alapszabályokban körülírt céljaik előmozdítása érdekében joguk van összejöveteleket, értekezleteket és gyűléseket az egyesület helyiségében tartani, azonban kötelesek azt az illetékes közigazgatási hatóságnál bejelenteni és amennyiben 24 órán belül az összejövetelt a hatóság nem tiltja be, úgy azt megtarthatják.

— Leendő anyáknak kellő figyelmet kell fordítani arra, hogy bélműködésük rendben legyen, ez pedig a természetes „Ferenc József“ keserűvíz használata által érhető el. Nőorvosi klinikák vezetői egybehangozóan dicsérik a valódi Ferenc József vizet, mert könnyen bevehető és rendkívül enyhe hatása gyorsan és minden kellemetlenség nélkül jelentkezik. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— A polgári házasságkötéshez ezentúl mindazoknak, akik megszállott területiek és Magyarország területén kötnek házasságot, elegendő születési okmányul a keresztlevél is. E miniszteri rendelkezés azért lett szükségessé, mert a megszállott területekről csak nagy késsedelemmel és tetemes költségek árán lehetett az anyakönyvi kivonatokat megszerezni.

— Leventék tűzoltói kiképzése. Dr Erdélyi Lóránt alispán elrendelte, hogy minden tűzoltó testületnek ki kell képezni évenként néhány leventét a tűzoltás szakismereteire.

Milyen kedvezményeket kapnak a földhözjutottak

Amikor a földreform pénzügyi lebonyolítására került a sor 1928 év nyarán, a gazdasági helyzet olyan volt, hogy a földhözjutott gazdák könnyen bírhatják el a megváltott földek vételárának törlesztésére megállapított évi törlesztőrészeket. Azóta a gazdasági helyzet sajnálatosan leromlott és a gabona és terményárak zuhanása folytán a földhözjutott gazdák nagy része képtelenné vált a törlesztést teljesíteni. Már 1931 elején Wekerle pénzügyminiszter, méltányolva a gazdák helyzetének romlását, rendeletekkel elengedte a földhözjutottaknak az 1930 évi törlesztő részlet egyharmadrészét. De azóta annyira válságossá lett az agrárhelyzet, hogy a földhözjutottak közül rendkívül sokan képtelenek a törlesztésnek eleget tenni és így annak a veszedelemnek voltak kitéve, hogy őket a törvény értelmében földjeikből ki kell mozdítani.

A földhözjutottak nehéz sorsán enyhíthető, a kormány most egy rendeletben messzemenő könnyítéseket és kedvezményeket nyújt a földhözjutott, megszorult gazdáknak. Ezeket a kedvezményeket az alábbiakban ismertetjük.

A törlesztő részletek egyharmadának elengedése.

Minden földhözjutott gazdának az 1929, 1930. és 1931 évi törlesztő részlet egyharmadrésze elengedtetik. (Akiknél az 1830 évi törlesztő részlet a Wekerle-féle rendelet értelmében már elengedtetett, azoknak az új rendelet az 1929 és 1931 évi törlesztő részlet egyharmadát engedi el.) Annak a földhözjutott gazdának javára, akinél az 1929-1931 évi törlesztő részletek egyharmadának elengedése folytán tulfitetés mutatkozik, ez tulfitetés, mint rendkívüli tökéltörlesztés fog elszámoltatni. Az a földhözjutott gazda, akinek az egyharmadrész elengedése betudásával az 1931 év végéig esedékessé vált összegekben még hátraléka mutatkozik, ezt a teljes hátralékot 10 év

alatt kamatmentesen törlesztheti. A hadiárva, hadiözvegyek és hadirokkantak legfeljebb három kataszteri hold területig úgy a vagyonszármazás, valamint a megváltott földek után 25% kedvezményben részesíthetnek. Azonkívül a rendelet kimondja, hogy egy hold legmagasabb megváltási ára nem lehet több, mint 1200 pengő.

Töketörlesztés helyett mérsékelt használati díj.

Mindazok a földhözjutott gazdák, akik ezt a kedvezményt igénybevenni szándékoznak, törlesztési részletek helyett használati díjat fizethetnek. Ez a használati díj a kataszteri tiszta jövedelem minden koronája után évi 1 pengő 20 fillérben van megállapítva, azonban holdanként 8 pengőnél kevesebb és 24 pengőnél több, illetőleg legelőterületeknél 4 pengőnél kevesebb és 12 pengőnél több nem lehet.

A használati díjat, valamint az 1929–1931 évi törlesztő részletekből az egyharmad elengedésének tudása után még fennálló és husz év alatt részletekben fizetendő hátralékból egy évre eső összeget kivételesen július hó végéig lehet kamatmentesen befizetni. A törlesztési részletek szüneteltetése és ezek helyett használati díj fizetése az az 1932–33 és 34 évekre terjed ki. 1935 évtől kezdődőleg ismét életbe lép a töketörlesztési kötelezettség és a megállapított törlesztő részleteket az eredeti törlesztési terv szerint 1935 évtől 49 éven át fogja fizetni a földhözjutott gazda.

Milyen kedvezményt kap az a földhözjutott, aki továbbra is törlesztő részleteket fizet?

A földhözjutott gazdának szabad választása van, vajjon ezután is törlesztő részleteket akar-e fizetni, vagy pedig azok helyett igénybeveszi-e a használati díj kedvezményét. Aki az utóbbi kedvezményt nem kívánja igénybe venni, hanem továbbra is a törlesztő részleteket fizeti, az ebbeli szándékát legkésőbb ezévi július 15-ig jelentse be a községi elöljáróságnál. Aki az 1932–1934 évre is kívánja fizetni a törlesztő részleteket, annak a folyó, 1932 évi törlesztő részlet egyharmada elengedett. A megmaradó évi törlesztő részleteket, ha azok összege a 2000 pengőt meg nem haladja, egy összegben, augusztus 15-ig, ha pedig a törlesztő részlet évi összege a 200 pengőt meghaladja, két részletben és pedig fele részben május 15-ig, fele részben október 12-ig kell fizetni. Viszont az 1929–1931 évi törlesztő részletekből az egyharmadrész levonása után még fennálló és 10 év alatt fizethető hátralékból egy évre eső részlet kamatmentesen lehet fizetni. Az 1929, 1931 évi töketörlesztő részletek egyharmadrésze elengedése folytán mutatkozó túlfizetés az évi törlesztő részletekbe tudatik be. Ha tehát valaki már mind a három évi törlesztőtörlesztőt befizette, az 1932 évre törlesztő részletet egyáltalán nem fizet többé.

Különösen felhívjuk a földhözjutott gazdák figyelmét arra, hogy aki továbbra vállalta a törlesztőtörlesztők fizetését, tehát nem veszi igénybe az évi használati díj kedvezményét: az többé később sem térhet át a törlesztő részlet fizetéséről a használati

díj fizetésére. Ha tehát a törlesztő részletek egyharmadrésze elengedése dacára a földhözjutott gazdának olyan hátraléka mutatkozik, amelyek egy évre eső részletét, tehát egytizedét és a folyó évi törlesztő részletét ebben az évben előreláthatóan nem tudja megfizetni, úgy ez a gazda saját érdekében ne vállalja a három évi átmeneti időre a törlesztő részletek további fizetését, hanem vegye igénybe a használati díj kedvezményét.

Különösen kiemelendő, hogy a használati díjon illetőleg a törlesztő részleten felül a juttatott ingatlan terhelő adókat is évenként pontosan köteles a földhözjutott gazda megfizetni. A földadó a folyó évre szünetel, tehát ezt nem kell fizetni.

A kedvezményes fizetési módokat ezentúl minden földhözjutott a legnagyobb pontossággal tegyen eleget, mert aki ezt ezentúl október 15-ig elmulasztja, az ki fog mozdítani. Ezek a kimozdított, földhözjutott gazdák a legközelebbi öt éven át megüresedett ingatlan még használatba sem kaphatnak.

Viszont azoknak a földhözjutott gazdáknak elsőbbségi igényük lesz a megüresedett ingatlanokra, akiknek semmiféle hátralékuk nincs, az esedékessé vált törlesztő részletek megfizetésében. Ha ilyen vevő nem jelentkezik, úgy a megüresedett ingatlan a megváltást szünetelő régi tulajdonosnak lehet visszaadni, aki a megváltási ár már kifizetett részének visszafizetésére kötelezi magát.

A házhelyekre vonatkozólag a rendelet akként intézkedik, hogy ezeknek megváltási árat, valamint az 1929–31. évi törlesztő részletekből fennálló hátralékokat a házhelyhez jutott gazdák 20 évi részletben és pedig minden év október hó 1-ig kötelesek törleszteni. Ez igen nagy előnyt jelent az eddigi állapottal szemben. Eddig ugyanis a házhelyhez jutott gazda a törlesztő részletet a föld törlesztő részleteivel együtt tartozott fizetni és így mindig az a veszély fenyegette, hogy ha a földből kimozdíják, úgy a házból is távoznia kell és így hajléktalanná válik. A rendelet most elválasztja a házhely megfizetését a földre vonatkozó törlesztési részletek fizetésétől, úgy, hogy ha a gazda eleget tesz a házhely megváltási árának fizetésére vonatkozó 20 esztendői részlettörlesztésnek, — ami csak elenyésző csekély összeget jelent — úgy nem lehet őt házból kimozdítani, még akkor sem, ha hátraléka miatt esetleg a földből ki kell mozdítani. Ez a rendelkezés tehát a családi hajlék biztonságát szolgálja. Minthogy a házhelyek megváltási ára országos átlagban csak 290 pengőre rug, nyilvánvaló, hogy ez összeg évente fizetendő huszadrészt, még a legszegényebb földműves is meg tudja majd fizetni és így elsimult feje felül az a veszély, hogy családjával hajléktalanná válhatik.

A használati-díj fizetés kedvezményét a közép- és mintabirtokok nem vehetik igénybe, ellenben a tökerészletek egyharmadának elengedése, valamint az esetleges hátraléknak tíz évi részletekben való törlesztésére és a törlesztő részletek fizetésére nézve ismertett kedvezmények ezekre a birtokokra is szólnak.

A megváltási ár újabb megállapítása.

Ha a földhözjutott ingatlanának megváltási ára a kataszteri értéket meghaladó összegben lett megállapítva és a megváltási ár az 1931. évi december hó 31-iki állapot szerint

kimutatott kataszteri tiszta jövedelem alapján kiszámított kataszteri értéket is meghaladja, a földhözjutott legkésőbb 1932. június 30-ig az Országos Földbirtokrendező Biróságnál a vételár újabb megállapítását kérheti. Erre nézve, valamint a rendeletben összes egyéb kedvezményekre nézve a felvilágosítások a községi elöljáróságtól, illetve az adóhivataltól szerezhetők be.

Budafok megyei város adóhivatalától.

11.096/1932 sz.

HIRDETMEY

Értesítjük az adózó közönséget, hogy az 1932. évi kivetés és rögzített kereseti adó, az 1932. évi kivetés és rögzített jövedelmi adó, továbbá a vagyon adó és jövedelmi adó rendkívüli pótlék kivetési listák 1932 július 2-ától 1932 július 17-ig a városháza 27 számú helyiségében 15 napi közszemlére vannak kitéve.

A közszemlére való kitétel alkalmával mások adójára nézve felszólalásokat az érdeklődő felek a városi adóhivatal 27. számú szobájában írásban megtehetik. Az adózó saját adójára nézve felszólalással nem élhet, csak fellebbezéssel. A rögzített listák felvett tételeknél fellebbezés csak az esetben adható be, illetve vehető érdemleges tárgyalás alá, ha az előző évi adóval szemben számszerű tévedés folytán tévesen vettették volna ki a folyó évi adó összege.

Budafok, 1932. július 1.

Városi adóhivatal.

3 szobás összkomfortos,

szép lakás és egy

2 szoba, veranda és mellék-

ből álló szép lakás, esetleg gyümölcsös is augusztus 1-re kiadó.

Bővebbet: Péter Pál-ucca 63.

1931. Fk. 292. sz.

Árverési hirdetmény.

Dr. Láng Lajos budapesti (V. Vilmos császár-ut 32.) ügyvéd által képviselt Nemzeti Gépkereskedelmi Rt. javára 1117 P. 49 f. tőke és több követelés járuléka erejéig a budapesti kir. Törvényszék 1930. évi 16. P. 50839. sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől 1931. évi február hó 19-én lefoglalt 4360 pengőre becsült ingóságokra a budafoki kir. járásbíróág fenti számú végzésével az árverés elrendelvé, annak az 1908. évi XLI. t.-c. 20.§-a alapján a fent megnevezett s a foglalási jegyzőkönyvből ki nem tűnő más foglaltatók javára is, de csak arra az esetre, ha kielégítési joguk ma is fennáll és ha ellenük halasztó hatályú igénykereset folyamatban nincs végrehajtást szenvedő lakásán, üzletében, Budafokon, Városház-tér 14. házsz. alatt leendő megtartására határozottul 1932. évi július hó 12. napjának délelőtt 10 órája tüzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt butorok, luxus gépkocsi s egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett esetleg becsáron alul is — de a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabban nem — el fogom adni. Azon ingóságokra, amelyeknek a kikiáltási ára egyezer pengőnél felül van, az 5.610/931 M. E. számú rendelet értelmében csak azok árverezhetnek, akik a kikiáltási ár egytizedrészét bányapénzül leteszik. Budafok, 1932. évi június hó 17-én.

Iff. Apáthy Péter
kir. bír. végrehajtó.

KITÜNŐ

HAGGENMACHER SÖRT

ISZUNK!

Nem kell accumulator-batteria

Legújabb típusu hangszóróval egybeépített, csinos kivitelű

3 + 1 lámpás külföldvevő

hálózati rádiókészülékeket

csatlakozó vezetékkel hoz forgalomba

143 P-ért részletfizetésre

a Budafoki Villamossági R.-T.